

Felelős szerkesztő:
MURANYI JÓZSEF.

Főmunkatárs:
HERBOLY FERENC.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.

Fiókiadóhivatal:
Kassa, Fő-u. 45. (Breitner
papirkereskedés).

Telefonszám: 150.

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Vidéki szerkesztőségek és
kiadóhivatalok:

Sárosvárm.: Eperjes, Bártfa
Szepesvárm.: Lőcse, Iglo.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 14 K — f.
Fél évre . . . 7 K — f.
Negyedévre . . . 3 K 50 f.

Vidéki előfizetőknek havonta
50 fill. bélyegköltseggel több.

Megjelenik mindennap
delután 5 órakor.

Főispáni installáció.

Kassa, november 6.

A Fejérváry-kormány előterjesztésére kinevezett és kinevezendő főispánok installálása kérdésében két féle vélemény nyilvánult meg az ellentálló törvényhatóságok közönségei körében.

Az egyik vélemény a következőkben foglalható össze. A főispánokat az 1886. XXI. t. c. 56. §-a szerint a belügyminiszter előterjesztésére a király nevezi ki. A kinevezés törvényességéhez csupán azon feltétel szükséges, hogy az miniszteri ellenjegyzéssel legyen ellátva. Már pedig az új főispánok kinevezése miniszteri ellenjegyzés mellett történvén, az ekként törvényesen kinevezett főispánokat kötelesek a törvényhatóságok installálni, mert különben azzal, hogy az eskü kivételét megtagadják, utját állják annak, hogy a főispán a koronás király által a reá ruházott hivatalát törvényesen elfoglalhassa, nyilván letérnek a törvényesség útjáról, ellenállanak a törvényes kinevezés végrehajtásának.

Azonban zárja ki a közgyűlés termékből az ünnepélyességet, tehát nem fogadja a főispánt a közönség, nem küld érte küldöttséget, nem üdvözlöi őt, s ezen néma magaviseletével, az eskütési aktus száraz lefolyásával adjon kifejezést politikai érzelmeinek.

A második telfogás szerint egybegyűl ugyan a közönség az installáló közgyűlésen, ott azonban határozatként kimondja, hogy az alkotmányellenes belügyminiszter előterjesztésére s ellenjegyzése mellett kinevezett főispánt a közönség nem iktatja hivatalába, tőle a szokásos esküt ki nem veszi, az eskü letételét a közgyűlésen meg nem engedi s a főispáni hivattal járó jogok és teendők gyakorlásától őt eltiltva utasítja az összes tisztviselőit, hogy alkotmányellenes s a vármegyének fel nem esküdt főispán által kiadott rendeleteknek ne engedelmességek, főispáni hivatalát átvenni ne engedjék s ellenőrzésének magukat alá ne vessék. Ezen határozat enunciaciójával a közgyűlést az elnöklő alispán berekeszti, ezzel véget ér a közgyűlés és annak tagjai elhagyják a közgyűlési termet.

Hogy ezen kérdéshez hozzászólhassunk, mindenek előtt azt kell eldönteni, vajjon gyakorolhatja-e a főispán addig főispáni jogait, amíg az esküt a közgyűlés színe előtt le nem teszi, e célból szükséges azon törvényeket ismertetni, amelyek a múltban, az 1886. évi XXI. t.-cikket megelőző időben, szabályozták a főispánok eskütételi kötelezettségét.

A tizenöt, sőt a tizenhatodik század közepéig a főispánok épen úgy, miként ma a miniszterek, a király kezébe tették le az esküt. Még az 1536. XXXV. t.-c. rendeli, hogy: „az esküt . . . az ország minden vármegyei ispánjának Magyarország királyai kezébe kell letenni.” Lévé ezen időben a főispán a király közvetlen közege. Már az 1542. XXXVIII. t.-c. az eskü tekintetében vaglyagosságot állapít meg, mondván: „az ispánok *tisztük vezetése alatt* . . . a királyi felség, az ő távollétében a helytartó ur előt esküt tenni tartoznak. Vagy mindenkinek a maga vármegyéjében a nemesek közönsége előtt kell az esküt letenni.” Az 1545. évi LII. t.-c. *hivatalvesztés* terhe alatt rendeli,

hogy a vármegyék ispánjai tegyék le az esküt. 1548. LXVI. t.-c. utasítja a vármegyét, hogy azon ispánokat, akik az esküt le nem tették, *mozdítsa el hivatalaikból*. Az 1559. LII. szerint már az eskü csakis a vármegye előtt teendő le, szolván ezen törvény eképen: „Mivel már több országgyűlésen elhatározott, hogy az ispánok a vármegye színe előtt a szokásos és gyakorlatban lévő esküt tegyék le, . . . megállapították, hogy akik . . . a vármegyének még esküvel kötelezve nincsenek, azok . . . tisztüket veszítsék.”

Ezen idő óta szokásba jött a vármegyei installáció, mint a vármegye joga, amely alkalommal a főispán a vármegyei jogok védelmére is esküdt. Erre a régi szokásra utal az 1886. XXI. t.-c. 60. §-a, amely szerint „a főispán a *közgyűlés színe előtt* teszi le a *szokásos* esküt.”

A jelzett törvénytörvényes szakaszról félremagarázhatatlanul folyik a főispán azon kötelezettsége, hogy neki a közönség közgyűlésében, még pedig a szokásos esküvel kell felesküdni. Ha másutt s más esküvel esküszik, hivatalos jogait törvényesen nem gyakorolhatja, mert a vármegyének még esküvel nincsen kötelezve, mert a törvény rendelkezéseinek még eleget nem tett. Ahhoz tehát, hogy valaki törvényesen főispán lehessen, hogy működését törvényesen megkezdhesse, az 1886. XXI. t.-c. 56. és 60. §-ai értelmében két feltétel szükséges, Először az, hogy a belügyminiszter ellenjegyzése mellett a király nevezze ki, másodsor, hogy azon közönség, amelynek élére kineveztetett, tőle a szokásos esküt nyilt közgyűlésben kivegye.

Kétségtelen tehát, hogy a törvényhatóság közönségének módja van az új főispánt megakadályozni abban, hogy főispáni hatalmát törvényesen kezébe vegye és jogait törvényesen gyakorolja.

Most már csak az a kérdés döntendő el, vajjon van-e erre a törvényhatóságnak joga is, mert erővel sem ez, sem más törvény nem szól.

Hogy ezen kérdést megoldhassuk, egyik-másik kérdést vetünk fel. Feltehetően köteles-e az országgyűlés a királyt megkoronázni? Köteles-e akkor is koronázni az országgyűlés, ha az illető fejedelem a trónöröklési törvény feltételeinek nem tesz eleget; ha a hitlevelet ki nem adja, ha nem alkotmányszerűen uralkodik, ha nem az alkotmány alapján áll? Erről sem intézkedik törvény. Pedig alkotmányunk értelmében az országgyűlésnek nemesak joga, hanem kötelessége is megbírálni, vajjon eleget tett-e a koronázandó király az alkotmány feltételeinek, s ha nem, úgy meg nem koronázza; különben alkotmányunkat játszaná el az országgyűlés.

Valamint a koronázásnál az országgyűlés az egyetlen jogositott és hivatott forum abban a kérdésben határozni, hogy köteles-e koronázni vagy nem; éppen ugy *országgyűlés hiányában* a főispán installációjánál is csak a törvényhatóság közönsége ha-

tározhat abban a kérdésben, vajjon a főispán alkotmányos főispán-e, az alkotmány alapján áll-e vagy nem s így köteles-e őt a törvényhatóság installálni vagy nem.

De ha a miniszterek hivatalos esküjüket az ország színe előtt tennék le, mint a nádor vagy a koronaőrök, az országgyűlés sem fogadná el tőlük az esküt s ezzel is megakadályozni iparkodnék azt, hogy törvényesen hivataloskodhassanak. De mert a miniszterek csak a király kezébe teszik le az esküt, az országgyűlés annak letételét meg nem akadályozhatja, hanem a kormányzás eszközeinek a megtagadásával akarja kényszeríteni a távozásra.

Mínt hogy pedig a Fejérváry-kormány nem áll az alkotmány alapján, mert költségvetési felhatalmazás és országgyűlés nélkül kormányoz, mint hogy továbbá ez a kormány főállásában alkotmány és törvényellenes; nyilvánvaló, hogy ezen kormány közege, az ő politikájának bizalmi embere, a főispán sem állhat az alkotmány alapján is így a törvényhatóság teljes joggal mondhatja ki, hogy az alkotmányellenes főispánt nem installálja. Ezzel nem sérti meg a törvényt, hanem alkotmányos jogát gyakorolja, mert az alkotmányellenes főispán hatalmának gyakorlását passiv ellenállással megakadályozza.

Mindezeknél fogva teljesen jogos és alkotmányos felfogás a második, amely szerint akként határoz a törvényhatóság, hogy az alkotmányellenes főispánnak meg nem engedi a közgyűlésen a szokásos eskü letételét s tisztviselőit felhívja, hogy a főispán rendleteinek ne engedelmességek.

Az egész nemzeti küzdelemre rendkívül veszedelmes volna, ha a törvényhatóságok installálnának, mert ezzel a kormányt alkotmányos kormányának ismernék el, mert ellentétbe helyezkednének a képviselőház s önmaguk által az alkotmány védelmében hozott határozatok rendelkezéseivel.

Hazaifui örömmel, osztatlan lelkesedéssel üdvözljük tehát Abauj-Tornavármegye közönségének folyó hó 4-én hozott alkotmányos határozatát, amelylyel jogosan lépett ki a meddőség teréről a küzdelem mezejére, amelylyel világító fáklya gyanánt mutatta meg az ország összes törvényhatóságainak azon utat, amelyen haladva a nemzeti küzdelem előbb vagy utóbb, de biztosan diadalt arat.

Kassa közönsége kövesd a mellő példát! Légy valóban testvértörvényhatóság Abauj-Tornával! Ne installáld az új főispánt! És tetteidet a haza, a

képviselőház, a társhatóságok elismerése és hazafias üdvözlése fogja köszönteni!

Pestmegye mai közgyűlése.

A főispán rendelete semmis.

Apponyi-Justh a helyzetről.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentései. —

Kassa, november 6.

A tegnapi vasárnap kiemelkedő eseménye Apponyi Albert gróf annuenciája volt, amelyet Makón tett. Lesújtó kritikát mondott a kormány szemfényvesztő programjáról, amelyről minden józan ember tudja, hogy kivihetetlen és merő körmönfont hazugság. Kimutatta, hogy a választó jog kérdésével csak szédelgést tűz a kormány, mert e jelzőt a militarizmus és császári hatalom megszilárdítására akarja felhasználni. Rámutatott arra a szédelgésre, hogy mialatt szabadságot és jogkiterjesztést hirdet, irtó hadjáratot indít az alkotmányos szabadság legfőbb biztosítékai: a parlament működése, a sajtószabadság és a megyék ellen. Apponyi avval fejezte be hatalmas beszédét, hogy a kormány által előidézett helyzet csak kettőt eredményezhet: *a nemzet meglapulását vagy a forradalmat.* Nagy jelentőségű Justh Gyula kijelentése is, hogy a függetlenségi párt az általános választói jog híve és meg is fogja valósítani, mihelyt megszerzi az országgyűlési többséget.

Mai híreink ezek:

Budapest, november 4.

A pestmegyei főispán kudarca.

Pestvármegye ma délelőtt tartotta meg rendkívüli közgyűlését a bizottsági tagok és a közönség óriási érdeklődése mellett. A közgyűlésen 600 megyebizottsági tag közül 350 vett részt, amire eddig alig volt példa. Maros-Torda- és Nógrádvármegyék a történelmi jelentőségű közgyűlésen küldöttségileg képviseltették magukat.

A közgyűlést 9 óra után Fazekas Ágoston főjegyző nyitotta meg, kijelentvén, hogy Beniczky Lajos alispán azért nem jelenhetett meg, mert súlyosan beteg.

Szabó Géza aljegyző ezután felolvasta a tanácskozás tárgyát képező miniszteri és főispáni rendeleteket, ezek között Tahy István főispánnak azt a levelét, amelyben a Fazekas Ágoston főjegyző által összehívott mai rendkívüli közgyűlést törvénytelennek nyilvánítja és felszólítja a főjegyzőt, hogy az általa összehívandó újabb közgyűlésre meghívókat küldjön szét a bizottsági tagoknak.

Fazekas bejelenti, hogy a főispán ezen átiratának, miután törvény szerint a főispán rendeletei a hivatalos eskü letétele előtt joghatályos nem bírnak, nem tett eleget és a kívánt meghívókat nem küldte szét. (Zajos helyeslés).

A közgyűlés Fazekas jelentését lelkes éljenzéssel tudomásul vette és jóváhagyta.

Ezután az elnök Gullner Gyula megyei bizottsági tag és országgyűlési képviselő kiváló közjogi tudással megalkotott határozati javaslatát terjeszti elő. A javaslat kimondja, hogy a főispán által e hó 12-re egybehívott közgyűlés joghatályos a hivatalos eskü letétele előtt nem bír, azt a közgyűlést nem is tekintik törvényesnek és egyúttal semmisnek jelenti ki.

Megtiltja a vármegyei tisztviselőknek, hogy azok bárminemű hivatalos funkciót teljesítsenek, utasítja a főjegyzőt, hogy a

vármegyei közgyűlési termét ismét zárassa be és láttassa el a vármegye hivatalos pecsétjével, hogy a közgyűlés beleegyezése nélkül senki rendelkezésére ne bocsáttassék. A közgyűlés báró Prónay Dezső és mások hozzászólása után a határozati javaslatot egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

A Szt. Imre-kör ünnepélye.

— A „Napló” tudósítójától. —

Kassa, november 6.

A jogakadémia Szent Imre-köre ez évben történt megalakulása után tegnap, Imre napján mutatkozott be a nyilvánosságnak nagyszabású ünnepségek keretében.

Délelőtt fél 9 órakor dr. Fischer-Colbric Ágost, koadjutor-püspök a premonstreiek templomában ünnepélyes misét celebrált, mely után a kör a saját helyiségében diszközgyűlést tartott.

Az esteli ünnepély a Schalkház nagyszálló termében fél hét órakor kezdődött. Megjelentek ott a város előkelőségei, a többek között: *Bercelly Jenő*, v. b. t. t. táblai elnök, dr. *Rakovszky Endre*, alispán, *Münster Tivadar*, polgármester, *Váczy József* rendőrfőkapitány, a káptalan és a premonstreiek képviselői, *Iovag Soretic Tivadar*, őrnagy, hadapród isk. parancsnok, a vidékről gróf *Majláth József* és neje sz. *Széchenyi Mária* grófnő és a lelkeskedő papság nagy része. Különböző az összes társadalmi osztályok képviselve voltak és teljesen megtöltötték a nagytermet, igazi élvezettel és elismeréssel hallgatván meg a szellemesen összeállított műsornak minden egyes pontját.

Elsőnek az énekkar Mozart „Szövetség dal”-át énekelte, majd *Hevessy Laszlo*, elnök üdvözölte a közönséget, röviden vázolta a kör célját s fölkererte dr. Fischer-Colbric segédpüspököt az Ünnepi beszéd elmondására. A koadjutor beszédének teljes szövege a következő:

A kalocsai növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolája a múlt nyáron magyar fordításban közzétett egy művet, mely német eredetijében már tizenegy kiadásban van elterjedve. A mű P. Doss Adolf Jézus-társasági atya aranykönyve: *Gondolatok és tanácsok a műveltebb ifjuság számára.* Cím-képül Molitor egy képe van választva: „Adolescens, tibi dico, surge! Ifju, mondom neked, kelj fel.” Ki ne emlékezne a Megváltó földi életének eme kedves jelenetére, midőn Ő a megholt naimi ifjút feltámasztotta? Naim városka közelébe jött az Üdvözítő, és gyászmenettel találkozott. Egy ifjút visznek a sírba; filium unicum viduae, matris suae. Özvegy anyjának egyetlen fiát, egyetlen örömét, egyetlen reményét, egyetlen támaszát. Isten fia megállítja a menetet, odamegy a megholt ifjuhoz s megszólítja: Ifju, mondom neked, kelj fel. Az ifju felnyitja szemét, felkel s a Megváltó visszaadja őt özvegy édes anyjának. Testileg meghalt ifjút egyet támasztott fel Isten fia — et de filio resuscitato gavisus est mater vidua: de hominibus quotidie in spiritu suscitatis gaudet mater Ecclesia. Az egy testileg feltámasztott ifjunak örvendezett anyja, az özvegy; a mindennap lelkileg feltámasztott ezreinek örvendezik anyjok, az Egyház. Így mondja szent Ágoston. Mert ezer meg ezer ifjút visz sír felé a tovaröppenő idő; aléltakat a tespedésben, félholtakat a tétlenségben, lelkileg halottakat a bűnben. A Megváltó kegyelme meg-megállítja a menetet. Adolescens, tibi dico, surge! Ifju, mondom neked, kelj fel. Kelj fel a tétlenség mámorából, kelj fel a bűn halálából. Es a lelkileg feltámasztottnak örül az anya, az Egyház, a haza. Adolescens, tibi dico, surge. Eme szavakat hallotta szívében a Kassai jogakadémia hallgatósa. Hallotta most tizenegy hónap előtt, midőn néhány képviselője részt vett a budapesti kath. deák-kongresszuson az Immaculata tiszteletére s ott elhatározta, hogy Kassán Szent Imre-kört alakít. A terv, mely a szeplőtlen szűzanya jubiláris ünnepélyén Budapesten megfogalmazott, a feltámasztás hé-

tében Kassán valóra vált. Valóra vált f. é. április 29-én, midőn a Szent Imre-kör megalakult. Meghallotta az ifjuság a szózatot: mondom neked, kelj fel! s felkelt husvét hetében, a feltámasztás jelében. Rokonszenvvel kísérte az ifjuság feltámasztását városunk és vidékünk társadalmá. Április 29-én tartott alakuló gyűlésünk aranybetűkkel marad beríva hazánk keresztény kultúrtörténetébe. Ott láttuk szeretett főpásztorunkat, ki nem tekintve agg korát, eljött az ő jogász fia közé és kimenet az elragadtatás hangján szólott hozzám az új egyletről, s az ünnepélyről. Ott volt városunk, megyénk s a szomszédos két megye intelligenciájának színe-java, Abauj és Sárosmegyéből, a két főispán urral, Zemplénből a magyar mágness példaképével, a közjóért való intelligens munka emberével *Majláth József* gróffal az élén. „Adolescens, tibi dico, surge! Ifju, mondom neked, kelj fel!” Ez a Szent Imre-kör alapeszméje és jelszava. Kelj fel, hazám ifjusága; kelj életre, munkára, harcra, pro aris et focis, hitedért és hazáért, Istenért, királyért. Kelj fel életre, a lélek, a szellem életére. A lélek életére, mely ezen a földön Isten megszentelő kegyelmének liliontisztá állapota, a siron tul pedig örök boldogság, örök jutalom. Kelj fel munkára, szent és hasznos munkára. A te munkád most a készület az igazi nagy munkára, az élet munkájára, minél lelkiismeretesebben végzed mostani munkádat, a készület, a tanulás, az önnevelés és önfegyelmzés munkáját, annál méltóbb munkása leszel hazádnak és a társadalomnak az élet nagy munkatérén. Kelj fel harcra, harcra minden ellen, ami rossz. Üldözd a rosszat először önmagadban. Irts ki szivedből-lelkedből mindent, ami abban ellensége Istennek s ellensége önmagadnak. Irts ki belőle minden rossz hajlamot és rossz szokást; s ha fegyelmzed önmagadat, szívedet, lelkedet, majdán győzedelmes harcosa leszel minden jónak, minden igaznak életed minden napján. Életre, munkára, harcra hiv tehát, kedves ifju barátom, a Szent Imre-kör s nem üres szóval hiv, hanem szolgálatodba szegődik. Várad akar lenni, melyben biztos lehess minden fölösleges veszély és kísértés elől. Gyakorlótér akar lenni, hogy amit család, egyház és iskola benned alkot és épít, magad fejleszd, magad kövesd, magad gyarapítsd. Vár, menhely és gyakorlótér akar lenni a Szent Imre-kör lenni az ifjuság számára. De ennél többet is tesz: egy eszményképet állít szeméi elé, az első magyar jogászfűjű képét: Szent Imrét. A magyar Corpus iuris első könyvének eme címet olvassuk: Sancti Stephani primi Regis Hungariae, decretorum liber primus ad Sanctum Emericum Ducem. Szent István, Magyarország első királya törvényeinek könyve, Szent Imre herceghez. Ezen egész első könyv tíz tartalomdus fejezete egyenesen Szent Imrénél szól. Az első magyar jogi könyvnek adressatusa Szent Imre. Első törvénykönyvünknek ő az első olvasója, első tanulója. Dicsőnek ott ragyog hazánk törvénytárának legelső lapján s ezt a nevet írta körünk zászlajára Szent Imrénél, az első magyar jogászfűjűnk vagyunk ki, kedves fiaim, tanulótlásai. Legyetek méltók hozzá hitben és erkölcsben, a munkának és a hazának szeretetében. Lebegjen szemetek előtt a Szent Imre képe s az ő ideáljai: a regnum Marianum, Szent István országa. S kísérjen az egész életen át a szent Imre példájára makula nélkül és munkában eltöltött ifjuság emléke. Legyen ez éltetekben édes emlék, halálotokban vigasztalás s az örökkévalóságban végtelen jutalom egyik jogcíme. Adolescens, tibi dico, surge! Kelj fel hazám ifjusága s tanulj Szent Imrétől hitet, munkát, örök életet.

Bogisich Mihály régi magyar énekét, „Boldogasszony anyánk”-at a 34. gyalogezred zenekarának kísérete mellett igen szépen adta elő az énekkar.

Ezután következett a teljes egy óráig tartó s igazi műélvezetet nyújtó *Zongorától* gr. *Majláth Józsefné* vezetése mellett, ki a zongorán játszva, ragyogtatta bámulatos tehetségét, művészi technikáját s fölül-

mulhatatlan karmesteri képességét. Szünni nem akaró tapssal és éljenzéssel adott kifejezést meglepedésének a közönség, mit a grófnő teljes mértékben ki is érdemelt a többi szereplőkkel egyetemben.

Nagyon kedves darab volt *Az első imádság* Baán Aladártól, melynek zenéjét Hevessy László és Koller irták.

Kellemes hatással szavalta Polák Gyula jogszigorló az *Éjjeli zenét*, mit Dobby Rudy kísért.

A műsor többi pontjai: *Magyar ábránd*, *Visszaárlak*, *Tárogató selő* is igen szépen sikerültek.

Végezetül az énekkar a Hymnuszt énekelte el.

A minden ízében jól sikerült ünnepély még jobb kedvre hangolta a közönséget, mely már fél tízkor hozzáfogott a tánchoz és csak a késő reggeli órákban fejezte be. Az első négyest 36 pár táncolta. A jelen volt hölgyek közül a következőket sikerült följegyeznünk:

Asszonyok: Gróf Majláth Józsefné, br. Schell Ferencné, br. Fiedler Rudolfné, dr. Szele Andorné, Janik Ferencné, Ibl Károlyné, Guzman Ferencné, Szieber Edéné, dr. Hevessy Károlyné, Mildner Ferencné, dr. Nyulász Jánosné, dr. Kriebel Edgárné, Kemény Gézáné, Zakariás Sándorné, Ottlik Zoltánné, Rösztler Richárdné, Varga Bertalané, Farkas Istvánné, Kirnerné, Pocsátkó Sándorné, Kovalkovics Istvánné, Thirst Vendelné, Urbányi Istvánné, Migály Sándorné, Danilovics Istvánné, özv. Imre Béláné, Kendra Andorné, Sárosi Arpádné, Cselényi Béláné, Kövér Jánosné, Molnár Vinczné, Csehy Péterné (Buzafalva), Hinsenkamp Bernátné, özv. Láng Lajosné, özv. Vass Lajosné, özv. Szabó Antalné.

Leányok: Berczelly Lidi, Paksy Ella, Szele Bözsike, Sziber Micike, Hevessy Ervinké, Mildner Irma, Kemény Lili, Kemény Valéria, Kemény Márta, Loósz Vilma, Loósz Jolán, Ottlik Aranka, Rösztler Irénke, Varga Irénke, Svigut Margit, Svigut Irén, Farkas Mariska, Kirner Malvin, Kirner Ius, Pocsátkó Rózsika, Szabó Irénke, Urbányi Margit, Migály nővérek, Danilovics Mici, Imre Jolán, Patz Klárka, Komka Bözsike, Kendra Toncsi, Kövér Margit, Kövér Irénke, Csehy Irénke, Hinsenkamp Juci, Lehnert Lujza, Lehnert Mici, Láng Bözsike, Maurer Margit, Schneider Stefi, Schneider Elza, Javorszky Margit, Karenics Ella.

Pongrácz gróf beiktatása.

(Új rendkívüli közgyűlés.)

— A „Napló” tudósítójától. —

Kassa, nov. 6.

Abauj-Tornavármegye törvényhatósági bizottsága szombati közgyűlésén egyhangúlag elhatározta, hogy gróf Pongrácz Ferenc ujonnan kinevezett főispánt nem installálja, tőle a hivatali esküt ki nem veszi. Törvény szerint azonban a beiktató közgyűlést egybe kell hívni, még az esetben is, ha az installálás meg nem történik. *Rakovszky* Endre alispán november hó 14-én délután 4 órára tűzte a rendkívüli megyei közgyűlést, melynek tárgysorozata a következő:

1. A belügyminiszter 6838. számú leirata, melylyel Péchy Zsigmond főispánnak állásáról való felmentését tudatja.

2. Péchy Zsigmond távozó főispánnak a vármegye közönségéhez intézett bucsu-irata.

3. Belügyminiszter 6839. számú leirata, melylyel gróf Pongrácz Ferencnek Abauj-Tornavármegye főispánjává történt kinevezést tudatja.

A közgyűlési terembe az installálás alkalmából csak bizottsági tagok léphetnek be, azok is a meghívó felmutatásával, mely egyuttal belépő-jegyül szolgál. A nagyközönség számára a karzatot tartják fenn. A beiktató közgyűlés elé, tekintettel a vármegye legutóbbi határozataira, nagy érdeklődéssel néz a vármegye és Kassa közönsége. Annyi bizonyos, hogy nyugodt méltósággal fog a közgyűlés lefolyni, de az esküt ott Pongrácz gróf le nem teszi. A közgyűlést megelőzőleg az állandó választmány ugyanaznap délelőtt fél 12 órakor a kis tanásteremben ülést tart, amelyen a közgyűlés elé terjesztendő határozati javaslatokat fogják elkészíteni.

Rakovszky Endre beszéde.

— Az alispán az ellenállásról. —

Kassa, november 6.

Az a tüzes és lelkes beszéd, melyet dr. Rakovszky Endre alispán Abauj-Tornavármegye szombati rendkívüli közgyűlésén elmondott, minden egyéb dicsérendő körülménytől eltekintve, már az alispán fontos közjogi állásából kifolyólag is, oly esemény volt a megye alkotmányvédő küzdelmének, hogy kötelességünknek tartjuk, ha utólag is teljes szövegében a beszédet közölni. Annál inkább, mert vasárnapi tudósításunknak erről szóló kivonatát közlésébe egy nagyon kellemetlen sajtóhiba csuszott be. A beszéd a következő:

Megtámadott alkotmányunk védelmében kifejtett küzdelmünk a mai nappal — tisztelt közgyűlés! — új stádiumba jutott. A mai napon vettem a belügyminiszternek azon leiratát, amely szerint eddigi közbecsülésben álló, szeretett főispánunkat állásától Ó Fel-sége felmentette és feltétlenül méltánylandó tiszta, hazafias elhatározásából eredő lemondását elfogadta. Bizonyára mindnyájan őszinte sajnálattal látjuk ezen érdemes férfiúnak vármegyénkbeli való távozását és én azt hiszem, hogy a vármegye közönsége legközelebb tartandó közgyűlésünket, amidőn a belügyminiszteri leirat napirendre kerül, fel fogja alkalmul használni arra, hogy érdemeit jegyzőkönyvileg örökítse meg és hogy kifejezze irányában azt az őszinte becsülés és rokonszenvet, amelylyel nyugalmába őt mindnyájan kísérik.

Ugyancsak a mai napon vettem egy másik miniszteri leiratot, a mely szerint utódjául gróf Pongrácz Ferenc neveztetett ki. Ezzel a kinevezéssel vármegyénknek eddig mindig az ősi alkotmány tiszta fényében ragyogott, diszes főispáni állásában, az érdemes hazafiaknak hosszú sorozata után egy a nemzeti ellenállás letörésére irányuló kalandorpolitika vak eszközeinek gyászos szereplése veszi kezdetét és én azt hiszem, hogy a mélyen tisztelt közgyűlés érzelmeinek adok kifejezést, midőn kijelentem, hogy küldhetnek bárkit is a nyakunkra, mi szigoruan ki fogunk tartani mindig törvényes álláspontunkon, a melytől bennünket eltántorítani semmi sem fog. El vagyunk szánva keményen szembe nézni az erőszakos törekvéseknek és meg vagyok győződve, hogy közülünk mindenki hű marad hazafias kötelességéhez és hiven kitart a nemzet ügye mellett. Ha mindenki megteszi kötelességét, akkor megtámadott alkotmányunk védelmében a municipalizmus ereje diadalmaskodni fog!

HIREK.

Befalazott főispáni ajtók.

Vasárnapi számunkban a Hírek rovatában a fenti cím alatt megjelent közlésünk a nagyközönség körében számtalan félreértésre, különböző mende-mondákra szolgáltatott okot. Lévé pedig szigorú kötelességünk óvakodni még attól is, hogy a vármegye közönségének hazafias intenciókból eredő komoly intézkedéseit, ami híreink alapján bárki is félre vagy tulzó alakban magyarázhassa, multi közlésünk kiegészítéseképpen a következőket jelentjük.

Köztisztelőben álló volt főispánunk, Péchy Zsigmond, a vármegye házával közvetlen szomszédságában levő Vitéz Viktor-féle házban lakott s mivel magánlakását a vármegye házában levő hivatalos helyiségeitől egy vékony fal választotta el, a törvényhatósági bizottság készséggel járult hozzá szeretett főispánjának azon kívánságához, hogy a magán lakását hivatalos helyiségeitől elválasztó falon át egy ajtó vágattassék, amelyen át kényelmi szempontból direct összeköttetést nyert a főispán magán lakásából irodai helyiségeihez.

Most minthogy Péchy Zsigmond főispán elköltözése folytán a Vitéz házban lévő la-

kása megüresedett, a melyet bárki is kivethet; nem lévén indoka annak, hogy a régi állapot továbbig is fenntartassék, a vármegye a régi állapot visszahelyezését rendelte el s ehhez képest a Vitéz-házból a főispán hivatalos helyiségeihez vezető ajtó kiemeltetett s annak helye befalaztatott.

Tehát teljesen valótlan és légből kapott azon szárnyira kelt hír, hogy a vármegye házában a főispáni irodákhoz vezető bejárat folyosója falaztatott volna el. A folyosó természetesen most is előbbi állapotában van, csak a főispáni helyiségek ajtóit vannak kulccsal bezárva s a kulcsok a vármegye őrizetében vannak.

— **Hogy várják a reklámgrófot?** Vasárnapi számunk hirrovatában téves információ alapján s teljesen elnézésből jelent meg azon hír, hogy: „a belügyminiszteriumból gróf Pongrácz Ferenc főispán nevére érkezett levélre az alispán ráírta: „ismeretlen” és azzal visszaküldte.” Tény az, hogy a mult pénteken a belügyminisztertől érkezett levél gróf Pongrácz Ferenc nevére. A levélhordó a levelet nem tudván kézbesíteni, dr. Rakovszky Endre alispánhoz fordult hivatalos helyiségében azon kéressel, hogy a gróf tartózkodási helyét vele közölni lenne szives. Az alispán kijelentette, hogy a gróf címét nem tudja. A levélre azonban mit sem jegyzett s azt vissza sem küldötte. De nem is volt ez feltételezhető dr. Rakovszky Endre alispántól, akinek, mint ezen fontos közjogi állás hivatott és méltó képviselőjének, minden egyes cselekedete, ténye a megfontoltság, a komolyság, a törvényességhez való szigorú ragaszkodás bélyegét viseli magán.

— **Magyar erdő idegen kézen.** Elsomorító hírt kapunk Iglórol: egy nagy erdő újból külföldi kézre ment át. *Andrássy Géza* gróf 1300 holdas gyönyörű henzlóvai erdejét a *Glesinger I. Ph.* milliomos tescheni osztrák faértékesítő-cég vásárolta meg. A fát egy Merényben építendő fűrészben fogják feldolgozni és a fa szállítására egy 16 kilométer hosszú iparvasutat fognak építeni Henzlóváról Merénybe. A cég 150 munkásnak fog kenyeret adni. A dologban megdöbentő az a körülmény, hogy a magyar faipar fejlesztése dacára nem akadt magyar vállalkozó, amely a jövedelmező erdővásárlástól az osztrák céget elütötte volna.

SZINHÁZ.

— **Löcsei fehérasszony.** Jókai Mór regényéből készült énekes színmű nagyon jó előadásban, érdekes kiállításal került tegnap este bemutatoul. Teljesen zsufozt nézőtér közönsége igaz gyönyörűséggel élvezte a nagyszertien rendezett, kitünően előadott lebilincselően érdekes darabot. A szereplők egytől-egytik derekasan végezték művészi feladatukat.

Nvilt tér.

(E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.)

Nyilatkozat.

Azt a neveletlen és ismeretlennek maradni nem akaró egyént, aki e hó 4-én a kassai vasuti állomason anélkül hogy hozzá szoltam volna, goromba paraszt módon megtámadott, e helyütt figyelmeztetem, hogy csak azért nem vágtam pofon, mert közbotrányt okozni nem akartam, — de vegye tudomásul, hogy ha velem valami baja van, akkor mindenkor rendelkezésére állok, sőt mindaddig míg személyét meg nem nevezi, hogy óhajtásom szerint magamnak elégtételt szerezhessek, csakis egy hencgő, aljas és gyáva pimasz embernek nyilvánítom.

Nagyida, 1905. november 5.

Beliczky József.

Árverési hirdetmény.

Ezennel bátor vagyok a m. t. közönség becses tudomására hozni, hogy az összes nálam május hó 31-ig betett és meg nem hosszabbított, vagy már esedékessé vált zálogok

f. évi december 4., 5. s 7-én

nyilvános árverésen eladatni fognak.

A zálogok az árverés napjáig kiválthatók vagy meghosszabbíthatók.

Kiváló tisztelettel

Brichta Zsigmond,
Fő-utca 29. sz.

9084. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Kassai Kereskedelmi és Iparkamaramánál megüresedett és évi 800 K. azaz Nyolczszáz korona fizetéssel díjazott

hivatali állásra,

mely 1906. évi január hó 1-én elfoglalható, ezennel pályázat nyitattik.

A magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bíró pályázók kötelesek a kamarai irodában személyesen benyújtandó folyamodványaikhoz eddigi szolgálati, vagy pedig erkölcsi bizonyítványukat, nemkülönben egészségük jelenlegi állapotáról szóló orvosi bizonyítványt csatolni.

A pályázat határideje folyó hó 14-én jár le, mely határidőn túl folyamodványok el nem fogadtnak.

Kassa, 1905. november hó 2 án.

A kereskedelmi és iparkamara nevében:
Siposs A. Gy. sk. **Deil Jenő sk.**
elnök. titkár.

20 végr. sz.
1905.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kassai kir. járásbírósnak 1905. évi V. 1031. számú végzése folytán Sutter Rezső felperes részére Wassermann János és neje alperesek ellen 93 k 94 f követelés s járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 708 koronára becsült ingóságokra a kassai kir. járásbírósnak 1905. V. 1031/5. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Kassán alperesek lakásán Erzsébet tér 5. szám alatt leendő megtartása határidőül 1905. évi november hó 8-ik napján délután 2 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kassán, 1905. évi okt. hó 20-án.

Véniss Béla
kir. bírósági végrehajtó.

Kiadó: **Murányi József.**

Lukaszewski és Társa

„ZSÓFIA“

miseruhák és egyházi szerek raktára
Kassa, Kossuth L.-utca 20.

Van szerencsénk tisztelettel tudomására adni, hogy raktárunkat a legújabb kelmékben és művészi himzésekből gazdagon kiegészítettük és olcsó árainkat a nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk.

Alba, Antipedes, Apparamentum Missae cum 5 appertinentiis minden egyházi szinben 15 forinttól fölfelé. — Birettum, Bursa, Berloque, Ciborium-köpeny. Dalmatica ornata, egyházi lobogók és templomi zászlók minden szinben. Humeral, imakönyv olvasójel, Lavabo, mennyezetek, miseszolgárhák, oltárterítők, oltárvánkosok, Palla, Pluviale és stóla az összes szükséges templomi szinben 25 forinttól árban. Purificatorok, Rochette, Stóla, zászlóhimzések, Velum és Umbraculum valamint zászlószalagok, tokok és rudak.

A gör. kath. egyházban szükséges összes miseruhákat, mint Felout 28 forinttól fölfelé. Megrendeléseket fogadunk el templomi ércárakra és a legolcsóbb áron szállítjuk azokat. — Régi miseruhákat javítás végett elfogadunk, ugymint régi himzéseket selyemben, aranyban és ezüstben is.

Kivánatra árukat kiválasztás végett franco küldünk, a szín és az ár közlése után. Az eddig irántunk nyilvánult bizalomért a legszívesebb köszönetünket fejezzük ki és ipari vállalatunkat kegyes támogatásra ajánljuk.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget arról értesíteni, hogy szállodánk borpincéjét, saját kezelésünkbe vettük át és akként intézkedtünk, hogy borkészletünk a közönség legmesszebb menő igényeit kielégítse.

Utcai kimérés:

Fehér asztali

gr. Károlyi Imre termése
1 liter 72 fillér.

Egri siller

dr. Kállay Zoltán főispán termése
1 liter 72 fillér.

Tisztelettel

Schalkház nagyszálló r. t.
igazgatósága.

Hirdetések

felvételek a

„Napló“

kiadóhivatalában
és szerkesztőségében

KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

TITKOS

betegségek ellen a legjobb szer a „TRIAS“

2-3 napi befeeskenedéssel a folyást utóbj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A leg-régibb s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor 2.72, nőknek kor. 3.54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Feeskenő külön 1 korona. Raktár: SZEĞŐ és HERCZ urak gyógyszerárában, Kassa, Fő-utca 13. sz. titoktartás mellett küldi a készítő is Papp gyógyszerárára Tisza-Szentimrén

Rogozsán Antal

nagy vendéglője

Budapest, IV. Gerlóczy-utca 2. sz.

A kassaiak, Abauj-Torna és Sáros-megyebeliek egyetlen találkozó helye a fővárosban. — Kitünő és olcsó ételek, felséges jó borok. Kassai és felvidéki lapok.

*****
A Katona-kórház utca
1. sz. ház szabad kézből
átadó.

Cim a kiadóhivatalban.

*****

Egy szép, nagy

emeletes sarokház

a város legszebb pontján szép
tisza, fákkal beültetett udvarral
szabad kézből eladó.

Ügynökök kizárva.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Zongoraórát

ad kezdőknek
jutányos díjazás mellett
budapesti zeneakadémiát végzett
zenetanító.

Cim a kiadóhivatalban.

Nyomatott VITFZ A ut. könyv-, kő- és műnyomdájában Kassán. 1905